

Gondolat

Szerkeszti: Keményes Lajos

Tartalom:

A sárga folt. ▲ A második nemzedék. ▲
Olvassuk az Új Barázdát! ▲ Hollósy és az
újságírók. ▲ Magyar és zsidó fajrokon-
ság. ▲ Sas Ede költő és átváltozó-
művész. ▲ Az egyetemi zászlóalj. ▲
Cikkek, riportok, feljegyzések.

Megjelenik hetenként.

Budapest, 1920. április 29.

II. évfolyam 18. szám.

Előfizetési díj 1/4 évre:

50 korona.

▲ Kiadja ▲
a Központi
Sajtóvál-
alat
R. T.

ÁRA

• 4 •

KOR.

1919. évi

A jogászvilág nélkülözhetetlen szaklapja a

„Magyar Jogi Szemle“

A Magánjog Tára, Hiteljog Tára, Polgári Törvénykezési Jog Tára, Büntetőjog Tára mellékletekkel együtt. Kéthetenként jelenik meg. Kérjen mutatványt. Kapható még: könyvkereskedésünkben IV., Duna-u. 6. (Klotild-palotában, Belvárosi kávéház mellett.)

Hirdetéseket

a Nemzeti Ujság, Uj Nemzedék, Uj Lap, Gondolat, Képes Krónika és Neue Post-ra jelvez a kiadóhivatal, Budapest, IV., Gerlóczy-utca 11. sz. és a könyvkereskedésünk IV., Duna-utca 6. (Klotild-palota, Bélydrosti kávéház mellett.)

BECSÜLETTEL A HAZÁÉRT!

MOVE KÖNYVTÁR

Szerkeszti
PILCH JENŐ

Igazgató:
Szombathy
Kálmán.

Első szám. **A NAGY PER.** Irta Stocker Antal kuriai bíró. Tartalma: Cserny és társai bűnügye, Ferry, Borhy és Menkina csendőrtisztek, a két Hollán, dr. Berend, Szigeti, Madarász és Dobsa meggyilkolása. A törvényszék ítéletének és indoklásának teljes közlése. **Ára 10 K.** Kapható lapunk kiadóhivatalában, IV., Gerlóczy-utca 11

OLVASSA

a NEMZETI UJSÁG-ot,
az UJ NEMZEDÉK-ot,
a GONDOLAT-ot,
a KÉPES KRÓNIKÁ-t,
az UJ LAP-ot
a NEUE POST-ot és a
MAGYAR JOGI SZEMLÉ-t.

Kiadja a Központi Sajtóvállalat
részv.-társ. IV., Gerlóczy-u. 11.

MOVE Katonai társadalmi hetilap.

A magyar országos véderő-egyesület hivatalos lapja. A tényleges nyugállományú, tartalékos és népfelkelő tisztek és altisztek közlönye. Katonának polgárnak egyaránt. Változatos gazdag tartalommal megjelenik minden pénteken. Felelős szerkesztő: Pilch Jenő. Szerkesztő Szombathy Kálmán. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rökk Szilárd-u. 4. Telefon: József 23-84. Előfizetési árak egész évre 96, fél évre 50, negyedévre 25 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BPEST, IV.,
GERLÓCZY
UTCA 11.

Még mindig nem tudja,
hogy a nemzetietlen, erkölcs-
telen sajtó juttatta a bolsevista
gajdeszba Magyarországot?

Még mindig nem tudja,
hogy csak a becsületes, őszinte,
komoly, nemzeti keresztény
sajtó mentheti meg jövőnket?

Szerkesztőségi órák
mindennap 10 és 12 óra
között. Kéziratokat nem
adunk vissza. Előfize-
tési ár: egy negyed-
évre 38 K.

Szondolat

A sárga folt

Friedrich István és pártja ahhoz ragaszkodik, hogy a romboló sajtót le kell álcázni. Indítványa szerint azok a la-

pok, amelyeket nem magyarok, hanem zsidók irnak, tartoznak föltüntetni a nemzeti-ségi voltukat és a lap homlokára, a magyar cím mellé, héber betűkkel is kitenni a nevüket. Például a „Népszava“ alá épp oly cifra betűk kerülnének, mint a rituális hentesüzletek alatt diszelegnek.

El kell ismerni, pokoli ötlet. Minden baj kútforrása a multban és jelenben csak az volt, hogy az áfiummal dolgozók, a maszlagolók nem nevezték meg magukat és mások se nevezték meg őket. A zsidóság olyan, mint a szfinksz. Ha kimondják a nevét, összeomlik. Mióta az ugynevezett „liberá-

lizmus“-ról letépték az álarcot és megmondták igazi nevét, kiderült, hogy nálunk nem is volt liberálizmus, a párt feloszlott és szétzüllött, mintegy bevallva, hogy csak a zsidó nemzeti érdekeket képviselte és olyan kor-szakban, melyben ezt csak nyil-tan tehetné meg — ez ellen ma sem tiltakozik senki — nem tartja érdemesnek tovább bujkálni.

Az indítvány visszaállítaná tehát a ghetót. Azaz csak elkülönítené. Mert ghetto eddig is volt. Más se volt, csak ghetto. Az egész ugynevezett „magyar“ sajtó csak ghetto volt. Zsargon-nyelven írták, a vezércikktől kezdve a személyi hírekig, az emberektől kezdve a lóverseny-lovakig csakis a zsidó, nemzeti szempont irányította, mely megalkuvást nem ismerően vágatott a célja felé.

Hányszor olvastunk, még ujabban is, ilyen híreket: „Csaló magyar kereskedő“, vagy „Magyar szélhámos Bécsben.“ Kéjtől vi-

Szólalat

gyorgó orcával tálalták elénk a szemetet és a mocskot, melyet címünkre intéztek, holott a hírek-ből mindig kiderült, hogy a csaló magyar kereskedő Klein Ábrahám és a magyar szélhámus Krausz Izsák.

Valóban kaján kielégülés lehet pillanatokra, hogy ez a sajtó kénytelen fölvenni a sárga foltot és hengegő karszallagja mellé, mely minden kordonon belül belépésre jogosítja, megkapja azt a jelvényt, mely megilleti. Így lánczal zárnák el az egész jobbra-balra forgó, konjunkturázó „prés“-t, mint valaha a zsidónegyed. Mi azonban kizáróan ezt a rendszert mégse tartjuk célra-vezetőnek. Nem ily távoli kezeléssel kell meggyógyítani a magyarság nyavalyáját, hanem gyökere-sen, az alapjában kell lehetet-ten tenni azt a sajtót, mely minden kétkedést félretéve bomlasz-totta a magyarságot. Általában az ugynevezett „keresztény kurzus“-nak tünete az, hogy eddig csak érzésszerű megtorlást vett magá-nak. A haragja szétfüstölgött, mint a fújtás nélküli puskapor. Mi nem ily csattanós tréfákkal, de komoly intézményekkel óhaj-tjuk biztosítani a nemzeti sajtó létét s ennek keretén belül a tel-jes vitaszabadságot és vélemény-nyilvánítást, a szándékunkat pe-dig, mely meg nem tántorítható, nem gyöngitenénk érzelmi ki-robbanásokkal. Sajnos, eddig min-

den téren csak ilyenféle kísérle-tekkel találkoztunk. Mert vesze-delmes kin-jelensége a mai „ke-resztény kurzus“-nak, hogy csak fenyegetőzött, fogadkozott, szó-kal hütötte a száját meg a házat, de semmit se tett. Csupa Hamlet áll előttünk, aki haragtól szikrázó szemmel monológokat szaval, el-beszéli és elszavalja a tetterejét és mire cselekedni is kellene, belefárad a mondókájába.

Megelégtük a szókat. Már megfájdult a dobhártyánk, annyi-szor halljuk a nap minden órá-jában, hogy „keresztény kurzus“ van. Bár ne hallanók sohasem, de látnók. A magyarok jelvénye-ket viselnek, a zsidók sárga foltot. Helyes, de a magyarok még min-dig szegények és a zsidók még mindig gazdagok, befolyásosak, hatalmasok. Csak ők az erősek. Nem tudtuk elérni azt, hogy a galíciaiakat eltoloncolják, hogy a lakáshivatalnál ne az egyik még tetten „nem“ ért árdrágító vegye el a másik árdrágító lakását, akit már tetten értek, hanem egy száműzött magyar tisztviselő, hogy a „Világ“ a „keresztény kurzus idején“ ne nevezze *agent-provokateur*öknek azokat a tisz-tes, külföldi ujságírókat, akik Löw Immánuelről megírták az igazsá-got és hogy a sajtó másik része ne írja meg erről az Immánuelről a „tiszátalan ész kritikáját“, hogy tulajdonképpen aggkori el-mezavarban szenved és örült. A

magyarság a bolsevizmus alatt itthon találta a tökfőzeléket és a zsirtalan hajdinakását. Ők Bécsben üdültek és a Semmeringen. A magyarság ma éppen úgy itthon van és küzködik a valutával. Ők akár szegények, akár gazdagok, akár állami pénzen, akár a magánpénztárakból a „keresztény kurzus“-t Rómában, Milánóban, Firenzében töltik. Ahány olasz diplomata érkezik hozzánk, szigorúan az ő ujságírói fedezetük alatt mozog, náluk vacsorázik, náluk ebédel, náluk ozsonnázik, nem csoda, hogy tele van a „fehér terror“-ról szóló rémmesével, hiszen már otthon is csak erről regéltek azok az emigránsok, kik mindig talpraesnek.

Ezen változtasson a tisztelt ellenzék, de sürgősen. Ha csak némiképp is eredményt ér el, akkor jó munkát végzett. És a sárga folt tőlünk el is maradhat. A „Népszava“, a „Pesti Napló“, a „Világ“ és a többiek akár odais nyomtathatják a címük alá, hogy „egyedül szavatolt nemzeti irány.“ Nem törődünk vele. A foltot akkor is mindenki észreveheti, szó nélkül is. A sárga foltot és a bolsevizmus nyomát is, a pénzt.

A második nemzedék

Az első Löw Immánuel (igaz, hogy Lipótnak hívták, de főrabbi volt, Löw volt és csizmában járt) szintén magyar ruhában járt, csizmában, és a szegedi utcákon ép úgy kezelt csókoltak neki, mint a katolikus papnak. Az első Löw Immánuel kossuthi lelket mutatott, úgy tisztelték, mint egy magyar szentet, és ő volt az, aki megfogadta, hogy a magyar zsidóság példás hazafisággal fogja meghálálni a recepció nagy jótéteményét. A második Immánuel ennek az elsőnek a fia volt és 1920-ban kegyetlenül rácsáfolt apjának jóslatára. A hazaáruló, nemzetgyalázó kijelentések körül a „liberális“ sajtó sietett lármát csapni, hogy elterelje a figyelmet vagy megtévessze az érdeklődést az egyetlen, a centrális probléma körül: mondta-e Löw Immánuel mindazt, amit a Nemzeti Ujság publikált, vagy nem? A lármás kórus nagyon jellemző és nagyon tanulságos. Vegyük csak sorra a hangjait.

Szeretik azt inszinuálni, hogy Löw Immánuel *aligha* mondhattott ilyen kétségbeesett, örületes és hitvány dolgokat. Az egyik megokolás szerint már csak a multja miatt is. Igen, hát ez a mult, ez az éppen. A mult, amely atillát és csizmát mutat és hazafiaskodó beszédek. Atila, csizma és beszéd azonban mind csak ruházat, külsőség, különösen olyan fajnál, amely megszokta a lárvákat, a Scheinchristentumot, a taktikus kikeresztelkedést, a

Szindlát

mely nem csak hogy nem változtat a lelken, hanem szélesebb, ügyesebb teret szerez neki az érvényesülésre, a kémelelésre és a belopózásra. Az első számú Immánuel egy liberális korban élt, amikor a szegedi magyar még nem látta (bizonyos fokig nem is láthatta) a Kossuth-szakáll, az atilla és a csizma mögött a népbiztosi uralmat. Az első számúnak valóban szeretnie is kellett Magyarországot, legalább is anynyira, amennyire a vadmacska szeretheti készséges, engedelmes és gyanutlan áldozatát: neki igazán volt miért *szimpatizálnia* Magyarországgal. Ennek nem kellett gyökeres, mély patriotizmusnak lennie, kétségtelenül nem is volt az, bár ez a kérdés már nem reánk tartozik. A második Immánuelnek szintén nem volt oka efféle kijelentésekre mindaddig, amíg az egyoldalú liberálizmus, az egyoldalú szabadverseny vígan dúlt az országban. Most, hogy egy kicsit fordult a világ, egészen természetes, hogy a második Immánuel föl- és meg van háborodva és fölgyúlt benne a vadmacska gyűlölete védekező, kijózanodott, mi több: valamelyest fölül is kekedett áldozata iránt. A faji idegenség, amely egészen nyugodtan meglehetett az első Immánuel atillája mögött is, a másodikban kicsalódott a felületre, kibujt a vértetek rejtekéből a hangszálakra és a nyelvre. A múlt óvatossága elégett a multnak jólétével és bátor biztonságával. Nos, a másik felfogás éppen az elemi óvatosság hiányát perhorreszkálja a főrabbiban. Pedig az óvatosság megvolt, nem kell egy főrabbit féltetni. Ő csak akkor rukkolt elő ádá az fenekedésével, mikor szub-

jektive megvolt a biztosítéka, hogy otthon beszél, a családban beszél, fajtestvérekhez szól. *Otthon, a kanukka-mécses mellett pedig a zsidóság másképp beszél, mint a piacon. Olyan nyiltan és olyan gyűlölettel, amilyen nyiltan és gyűlölködően csak négy hónapig dolgozott a piacon:* mikor azt hitte, hogy a piac már az övé a teremtett mindenséggel együtt. Persze, ez a felfogás épp olyan csalódás volt, mint a második Immánuelnek az a hite, hogy „alles bleibt schön in der Familie“. De ez már másodrendű kérdés a ténykörülmény kérdése mellett. A második Immánuel tipikus hazaárulása tehát nemcsak azért bizonyos, mert két fültanu bizonyítja, hanem lélektanilag is egészen plauzibilis.

Amilyen kétségtelen és jellemző a második Immánuel „elszólása“, épp oly jellemző az a faji hisztéria, türelmetlenség és szerencsenmosdatás, amellyel a sajtó rögtön a nemzetgyűlés folyosóján, aztán a lapjai hasábjain reagált. Nyomban örültséget akartak ráderíteni Löwre. Nos, ilyen *rendszeres örület*, amely ilyen összefüggően rágalmaz és véletlenül sem téved magyar hangnembe, ilyet még Lombroso nem látott. S a határidőre szóló, a föltételes örület egészen furcsa kitalálás volna. Ha a Nemzeti Újság, mondjuk, nem adja ki a cikket: Löw Immánuel változatlanul rágalmaz még ma is, dacára a megtett (de nyilvánosságra nem került) kijelentéseknek. Aztán nekiestek a cikk írójának, Hollósy Sándornak, hogy hohó, nem lehet bizni benne, hiszen — zsidó volt, cipőben keresztelt keresztény. Máskor a zsidó származás

dicsőség, s most — mikor baj van — megbélyegző, gyanus, de-honestáló? Érthetetlen. De mit változtat akkor is Löw Immanuel kijelentéseinek megtörténtén? Azt kiabálják: betyárság agent provocateurökkel dolgozni. Ejnye a rituális kiskésést, hát mért nem sikerült még eddig egy Prohászka Ottokárból vagy Kovács Jézus Istvánból kiazsánprovokálni egy betünyi hazaárulást sem? Érthetetlen. Amint érthetetlen az az egész hisztéria, az a mohó, rohanó, nem kérdező, nem látó, nem halló faji szolidaritás, amely nyomban oltalmába veszi a leg-súlyosabb vádak és bizonyítékok hősét és amely a maga példátlan türelmetlenségével elsősorban felelős azért, hogy mi nem lehetünk Hollandiának abban a szerencsés helyzetében, amelyet Nypels kollégánk emleget: hogy nincs antiszemitizmusunk. Sajnos, van, és addig aligha ér véget, amíg lesznek hazaáruló Immanueljeink és körülöttük lábatlan-kodó, mohó, tüzesképű, ügyetlen védőfiskálisok.

Olvassuk az Uj Barázdát!

Az Uj Barázda, a kisgazdapárt napilapja, annak a pártnak a napilapja, a melynek legtöbb kilátása van egyelőre arra, hogy átvegye a kormányhatalmat. Egyetlen szócsöve ennek a pártnak, tehát

ezt kell olvasnunk, ha kíváncsiak vagyunk arra, hogy milyen lesz Magyarország az agráriusok uralma.

Ennek az Uj Barázdának vasárnap-i számában olvastunk egy rövid entrefilét „A nyakig sáros paraszt” címmel s ebben a pár sorban megdöbbentő perspektíva tárult a szemünk elé. Ime:

„A nyakig sáros paraszt.”

Vázsonyi Vilmos sajnálta le valamikor így a falusi gazdákat. Azóta se történt semmi, hogy bele ne fulladjon a dolgozó falusi nép az országut kátyujába. Azt halljuk most, hogy az országutak kijavítása megkezdődött. Örülünk neki. Ez az igazi keresztény politika. Elég volt már a városi flaszterozásból, meg az aszfaltfövezésből. A keresztény irányzat ne úgy csinálja, mint a liberális rendszer: ne a vízfejű fővárosba tömje az ország millióit, ne milliós fürdőpalotákat építsen, hanem országutakat. A tanyai ember termeli a kenyeret, az fizeti az adót. Micsoda igazságtalanság az, hogy a földmives ember pénzén színházat építenek városi facér dámák élvezetére s ugyanakkor annak az adófizető földmivesnek még utja sincs, hogy piacra menjen.

Igy képzelik a programjukat a kisgazdák vezetői. Keresztény politika = országutépítés, ezzel egyidejűleg a városok tisztántartásának, ápolásának beszüntetése, a falu dédelgetése a városok kárán — végeredményben minden kultúra megszüntetése. Nagyobb komizságot el sem lehet képzelni, mint mikor suttyomban azt akarják becsempészni a paraszt tudatába, hogy az

állami színházak városi facér dá-
mák élvezetére szolgálnak. Csak az
állami színházokról, a Nemzetiről
és az Operáról lehet szó, mert csak
ezek épültek közpénzből. Állami
színház tehát nem kell a kisgazdák-
nak, fürdőt sem engedélyeznek a
városi ember számára, aszfaltot sem,
általában dögöljön meg az a város,
csak a falu éljen, csak a faluba
tömjünk mindent, mert az adja a
mandátumot.

Ez már több mint korteseszköz,
sőt több a demagógiánál is, mert
nagyon közel van a hazaáruláshoz.
Az ántántal szemben egyik legfőbb
érvünk volt mindig az, hogy a kul-
turánk magasabb, mint az éhes
szomszédainké, de mit mondhatunk
ezután, mikor a parlament legna-
gyobb pártja arról a felfogásról tesz
tanúságot, hogy neki nem kell flas-
ter, nem kell fürdő, nem kell szin-
ház. Tán még az oláhok sem eny-
nyire balkániak.

El tudjuk képzelni, hogy a kis-
gazdapárt végül „diadalra” jut és
ezek után nagyon félünk ettől a dia-
daltól: mert az mégis csak nagyon
hasonlít a legsötétebb parasztdikta-
turához, amely hajszálnyira ana-
lógiaja a munkásdiktaturának.

A falut a proletárdiktatura ellene
uszitotta a városnak. Rossz politika
most a várost is a falu ellen uszi-
tani, a pártérdeket helyezni min-
denek fölé, lábbal taposni el azt a
kis magyar kulturát is, amink van.
Ebbe a politikába bele kell buknia
vagy az országnak, vagy a kisgaz-
dáknak — de az országnak nem sza-
bad!

Hollósy és az ujságírók

Hajsza a leleplező ellen

A Löw-
ügy hullá-
mai — bár-
mennyire
olajozzák
is a há-

borgó tengert a zsidó sajtó szivaty-
tyui — nem tudnak elülni, mert a
felháborodott keresztény közvéle-
mény nem engedi lesodornia napi-
rendről. Az ügy egész története még
nem került a nyilvánosságra, ami
érthető is, mert a zsidó sajtó el-
hallgatja, a keresztény magyar
sajtó pedig papirhiánynyal küzd.
Hollósy Sándor és Nypels György
ujságírók pénteken körülbelül tíz-
zenegy óra tájban mentek be a
képviselőházba, mely a megjelent
leleplezés hatása alatt állott. Ami-
kor a két ujságíró bement a kép-
viselőházba, a folyosó üres volt,
csak az egyik ablaknál berzen-
kedett néhány ujságíró. Egy csu-
nya, fekete izraelita felismerte
Hollósy Sándort és faji dühének
rikácsoló megnyilvánulásával ro-
hant reá:

— Igaz-e, hogy maga írta ezt a
gyalázatos riportot?

— A riport nem volt gyaláza-
tos, hanem az volt gyalázatos,
amit Löw rabbi mondott. Én
csak reprodukáltam azt, amit a
tisztelendő ur szíves volt nekem
elmondani.

Az ujságírói csoport felhör-

Sundolat

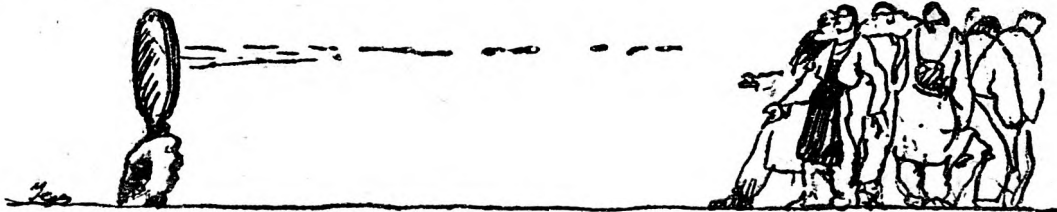
dülve rebbent szét és az egyik a teremszolgához sietett, hogy kihivassa Sándor Pált, a zsidó nagymogult. A két újságíró e közben bement a baloldali újságírói karzatra. Sándor Pál a zsidó újságírók hívására néhány perc múlva szintén bement a baloldali karzatra és megérintve Nypels György vállát, így szólította meg:

— Könyörgök Önnek, mondja meg, mi igaz ebből a Löw-intervjúból? Igazán ezeket mondotta?

Sándor hangjából izgalom és félelem reszketett. Nypels György nyugodtan válaszolt a kérdésre és kijelentette, hogy ő nem ismeri a riportot, nem tud hozzászólni, csak akkor tud hozzászólni, ha lefordítják neki. Erre a jelen volt zsidó újságírók elkezdték bent az ülés alatt hangosan fordítani a Nemzeti Újság cikkét, úgy hogy az egész Ház fölvelme feléjük irányozódott. A képviselők rájuk is szóltak, hogy viselkedjenek csendesebben, mire kivonultak a folyosóra. A folyosón csakhamar ember-ember hátán tolongott, úgy körülvették Nypelst és Hollósyt, hogy nem lehetett hozzájuk férni. A zsidó újságírók köréből fenyegetések és szitkok röpködtek Hollósy felé. A leghangosabb volt Mandovszki

Richárd és Strasser József dr., a Lloyd belső munkatársa. A fordítás munkáját hetven-nyolcvan ember között Ottlik György végezte, aki keresztény is, új ember is és megtudta őrizni objektivitását annak ellenére is, hogy zsidó lapnál van alkalmazva. Amikor a szöveg német fordításban is kezdett kellemetlen lenni és Nypels György megerősítette, hogy a rabbi igenis ezeket mondotta, néhány zsidó újságíró igyekezett enyhébben megformulázni a fordítást. Hollósy egy ízben közbe is szólt, mire olyan hangon hurrogta le, hogy egy pálinkás putikosnak is elpirult volna az arca. Érdekes, hogy először Szabolcsi Lajos, az Egyenlőség szerkesztője kezdte a fordítást, azonban Strasser dr., aki kitűnő német, lehurrogta, mondván, hogy *maga nem tud németül, ez zsargon beszéd.*

Amikor nyilvánvaló volt, hogy a hollandi újságíró nem hajlandó a fellángoló zsidó, nemzeti érzékenység kedvéért megcáfolni Hollósyt, a kör tágulni kezdett. Az emberek úgy párologtak el, mint akiknek az orra vérzik. Egyébként igyekeztek Nypels Györgyöt lenyügözni, nem akarták, hogy a keresztény politikusok közelébe férközzék. Még Huszár Károlyt

is irigyelték tőle és amikor egy ablakfülkébe vonult, kiadták a jelszót: nem szabad engedni! Közben Sándor Pál feldulva rohant végig a folyosón. Hollósy felé sietett. Kijelentette, hogy az elnöktől engedelmet kért a felszólalásra, azonban az elnök nem adta meg az engedelmet. Hollósy ekkor így szólt:

— Kár, igazán kár, mert ezt a dolgot a legjobb volna a Ház nyilvánossága előtt tisztázni.

Néhány pillanat múlva felbukant egy másik csoport közepén Szterényi, aki elkeseredetten nyilatkozott Hollósyról. Amikor meghallotta, hogy a külügyminisztériumban volt, felhördült:

— Szóval agent provokateur.

Hollósy odasietett hozzá s megszólította:

— Önt is boncolókés alá vette a főrabbi ur. Szterényi idegesen kérdezte:

— Mit mondott rólam?

— Hja, a Szterényi? Ő is szárazra hozta a báránycáját!

— Mit értett ez alatt a rabbi?

— Én kérem igazán nem tudom.

Dr. Vass János, aki ott állt a csoportban, gunyosan így szólt:

— Kegyelmes ur, valószínűleg lesz neked egy báránycád és szárazra hoztad.

Dr. Strasser, a Pester Lloyd munkatársa dühtől tajtékozva rohant Hollósyhoz és magából ki-

kelve a következőket kiáltotta feléje:

— Vigyázzon magára! Ezt a zsidóság ellen tette!

Hollósy erre így szólt:

— Nem értem, miért azonosítja Ön magát a rabbival?

— Ez sérti vallásomat. Vegye tudomásul, hogy igenis sérti vallásomat. Nem a rabbiról van itt szó, hanem a vallásomról.

Ugron Gábor is feléje sietett fekete lajtorja tógában. Zordonan szólította meg Hollósyt:

— Meg van ön győződve arról, hogy az, amit irt, igaz? Tudja mi jár ezért?

Hollósy kijelentette, hogy régi újságíró, igazán nincsen szüksége arra, hogy a következményekre külön figyelmeztessék. Érdekes, hogy Friedrich István szintén érdeklődött az ügy iránt, de egyetlen egy szóval sem nyilvánított véleményt. Megtanulta, hogy az országház folyosóján veszedelmes nyilatkozni a zsidó újságírók előtt, akik már nem egy ízben használták föl nem a nyilvánosság számára tett nyilatkozatait.

A szociáldemokrata párt is érdeklődött az ügy iránt és a holland újságíró megállapította, hogy a szociáldemokratapártban az országház folyosóján nyüzsgő zsidó újságírókkal szemben igazán hazafiasan viselkedtek és felháborodtak a főrabbi ur nyilatkozatain.

Hollósy ellen óriás a felhábo-

rodás a szadduceusok berkeiben. Az *Otthon-kör* és kapcsoló részei elhatározták, hogy Hollósyt lehetlenné teszik. Már el is kezdték a hadjáratot, különböző rágalmak kerültek forgalomba, például, hogy Hollósy a magyar külügyminisztérium fizetett kémje, agent provokateurje. Ezzel szemben megállapítható, hogy Hollósy éppen a külügyminisztériummal nincsen jó viszonyban és az őszszel, amikor felajánlották neki a külügyi sajtófőnökséget, azt ke- reken elutasította. Nem tudjuk, hogy mi a szándékuk a pán-jud sajtó lovagjainak, akik nem tud- ván megmenteni népük vezérét, igyekeznek elgáncsolni azt, aki nyilvánosságra hozta hazaáruló nyilatkozatait, de nagy hajszára van kilátás. *A magunk részéről élénken fogjuk figyelni az esemé- nyeket.*

Magyar és zsidó faj- rokonság

ranszáért, viszont az ugynevezett

Az Egyen- lőségnek nin- csen igaza, ha nagyon lel- kesedik Sán- dor Pál par- lamenti ka- baré - konfe- ranszáért, viszont az ugynevezett

„előkelő“ zsidóknak szintén nincsen igazuk, mikor annyira fenn paran- csolnak akadni Sándor vezér mutat- ványán, hogy — suba alatt — az összes elérhető helyeket sietve biztosítják, miszerint Pál keze nem az ő kezük és hangja nem — Jakabé. Az elő- kelő és hóchem Jakabok fülét sérti Pál bácsi tréfás szava, ők nemzeti kérdésükben méltóságot követelnek humor helyett. Nincs igazuk. Pali bácsi méltósággal kevésre ment volna s tréfái nélkül semmiesetre sem közölhette volna a nemzetgyü- lés színe előtt ország-világgal a zsi- dó-magyar atyafiság legfőbb tréfá- ját.

A kabar-kazár-kérdésben felke- restük *Kmoskó Mihály dr.* egyete- mi tanárt, aki a zsidó történelem- nek és a keleti nyelvészetnek világ- hirű tudósa. A tanár ur, akit vi- dám pipaszónál találtunk, következő felvilágosítást adta:

Sándor Pál tételének történelmi bizonyítékai nagyon hézagosak. Hi- telt érdemlőn egyedül *Chazdai Ibn Saprut, III. Abderrahman* kordo- vai kalifa minisztere szól a tárgy- hoz, aki egyik könyvében említést tesz arról, hogy levelet írt *József kazár* fejedelemnek, mert úgy hal- lotta, hogy a *szkitha nép földjén nagyszámu zsidóság él.* Érdeklődé- sére — talán válasz útján — meg- tudta, hogy a kazár nép nagy ré- sze felvette a zsidó vallást. 960-ban ugyanis *Bulan* kazárkirály nagy vi- tát rendezett udvarában, amelyen résztvettek keresztény, mozlím és zsidó papok. Bulan a zsidó tanokat kedvelte meg és egész népével a rabbik vallási uralma alá helyezte magát. Eddig szól a kordovai mi- niszter tudósítása.

Sándor

— Ezeket az adatokat sokáig légből kapottaknak tekintettem, de a varsói ghetto megvizsgálásakor meggyőződtem arról, hogy a lengyel zsidók csak a kazárok utódai lehetnek, amire antropologiai bizonyítékok is vannak. A tiszta zsidó faj hosszú arcu, fekete hajju, magas termetű, a keleti zsidók azonban kerek fejűek, széles pofacsontuak, zömök termetűek, legtöbbször vörös a hajjuk. Ezek a tulajdonságok nem sémi sajátságok, hanem részben szláv, részben török vonások. Csuf vonásaikat török őseiktől örökölték, akik arab írók szerint rutságukról voltak híresek. Igazi sémi zsidókkal manapság csak Palesztinában találkozunk. Az európai zsidóság háromnegyedrésze, a spanyol zsidókat is beleértve, nem sémi eredetű.

— Ezek a török fajú zsidók a Don és a Volga déli folyásánál laktak szomszédságban a magyarokkal, s így nincs kizárva, hogy fajilag is keveredtek. *Rokonságról azonban, mint Sándor Pál szeretné, épp úgy nem lehet szó, mint ahogy a magyar nem szláv faj, jóllehet azzal is keveredett, sőt szókincséből is átvett egy részt.* Nevetséges tehát, hogy a lengyel és a mi zsidóságunk ősrégi multjára, sémi műveltségére, Izsák és Ábrahámra hivatkozik, mikor őseik becsületes török haramiák voltak: rablók, kereskedők és nomádok. Így lehet magyarázni a zsidóinkban rejlő óriási veszedelmet. *A török faj haramia erkölcsiéhez és zsvány természetéhez járult a tal-mudi ethika erkölcstelensége, amely emberiségre veszedelmes törekvéseit plauzibilissé teszi a faj előtt vallásában is.* A varsói ghettoiban még 350.000 ilyen zsidó proletár van, va-

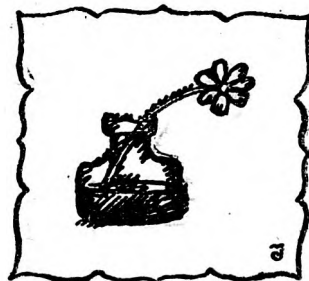
lamennyien harácsolni akarnak és gazdagságot hajszolnak minden áron. Egyelőre szovjet Oroszországban nincs talajuk s a többi ország határa el van zárva, de jaj annak a népnek, mely a jövőben felnyitja előttük sorompóit: Isten ostoraként fognak akkor végigzudulni Európán.

— Sándor Pál ur különben interpellációjának magvát a Pallas-lexikonból vette, amelyben Kohn Sámuel nyíltan hangoztatja a zsidók faji rokonságát a magyarral s hivatkozik a honfoglalás előtti állapotokra s legrégebb okiratainkban előforduló zsidó-neves összetételekre: *ezeket az okiratokat azonban nem tudom, hol találta?*

— Sándor Pálnak csak egyben van igaza: „*antiszemitizmusról nem lehet szó*“ ezekután, mert zsidóink csakugyan nem szemiták. A zsidó kérdés lényegét azonban nem érinti ez a fordulat, miután nekünk mind-egy lehet, hogy kazárok vagy semiták ellen kell-e élet-halálharcot folytatnunk. *Csak a név változik, ha ezentul antikazarizmusnak nevezzük jogos védekezésünket.*

Elbucsuztunk a tudós tanár urtól, aki legközelebb könyvet ad ki a zsidóság faji eredetéről.

(M. V.)

Sas Ede költő és átváltozóművész

Sas Ede költő ur már régóta izeg-mozog az irodalom berkeiben, ugyanis mint alanyi műköltő, ugyanis mint regényíró. Az sem lehetetlen, hogy néhány szindara-

bot is megeresztett már ez a sasmadár, aki bizonyos büszkeséggel viseli a „legtehetségtelenebb magyar irnok“ epitetonját, s akiről minden jót fel kell tenni. Biztosan vannak szindarabjai is. Aból az üdítő alkalomból, hogy a minden ok nélkül Petőfi Sándorról nevezett irodalmi társaság valami tisztséghez juttatta, közöljük Sas költő 1919 április 20-án a *Képes Mozivilág* című hetilapban megjelent alkalmi költeményének egyik részletét. A felejtetetlen vers címé: *Hogy lettem movizsinésznő?* Az „Uher-üzem“ kabaréján páratlan lelkesedéssel mondta el Muzsnay Bella kisaszony, valószínűleg moziművésznő, csakhogy Sas mozidramaturg ur magas megelégedését kiérdemelje. A részletke így hangzik:

*Dramaturgunkat meg is kérem,
Ha nem irt még jót sohse, de
Most remekeljen Sas Ede,
S írjon egy olyan propaganda-
[filmet,*

*Mit mindnyájan bámulnak, iri-
[gyelnek.
Valami bátor, tüzes, vörös drá-
[mát,
S abban játszak egy agitátor dá-
[mát.*

Egy éven belül természetesen nagyot változott Sas költő politikai világnézlete. A változatosság kedvéért idézünk a *Magyar Muzsa* című folyóirat 1920 február 15-iki számában megjelent „Üzenet Biharba“ című hallhatatlanjából is:

*Elszakadt testvéreink!
Nem bucsuzunk mindörökre!
Imádkozva, reménykedve
Boruljunk az ősi rögre.
Ugy várjuk az Igazságunk
Husvétjét, a szent Győzelmet!
Hallja László a templomban
Körösviznek partja mellett...*

Nem hallgathatjuk el, hogy a Körösviz partjáról nyakunkra szabadult váradi szerkesztő, Sas költő ur, nem hányt borsót a falra, hanem szigoruan megfogadta az önmagának adott tanácsot és csakugyan költött két „bátor, tüzes, vörös“ propaganda filmdrámát. Egyiknek címe: „Becstelen becsület“, a másiké: „Rabszolgalázadás“.

Éljen Sas költő és átváltozóművész! Éljen a Petőfi-Társaság.

Az egyetemi zászlóalj

A budapesti egyetem karhatalma fogalom lett Magyarországon, katonáinak szívében az életre lobbant nemzet szíve dobban, izmaikban a hazát dicsőségre építő akarat feszül.

A karhatalom a kommün bukása után pillanatok alatt alakult meg Illésy Ferenc vezetésével, akinél öntudatosabb huszártiszt aligha taposta a vérfüszeres magyar mezőket. A zsidó sajtó félt a tömörülő új nemzedéktől s Roboz Imre-féle szócsöveken követelte az oláh rablóktól, hogy oszlassák fel a nemzeti alakulást. Az oláhok el is követték mindent s a karhatalom csak titokban, polgári ruhában és állandó veszedelmek között működhetett. Illésy százados „fiaival” hetenként kétszer, őrségek biztosítása mellett, a Gólyavárban tartott titkos gyűléseket. Felszólaltak ezeken a Horthy Miklóstól fölküldött nemzeti hadseregbeli tisztek is, akik kitartásra buzdították a sokat szenvedett zászlóaljat. A zászlóalj tagjai a román megszállás alatt pótolhatatlan munkát végeztek, agítottak, tüntettek, előadásokat tartottak, szervezték a keresztény magyarságot, sőt mikor a keresztény lapok zsidó intrikák okából nem tudtak rikkancsokat kapni, ők árulták az ujságokat is. Nagyszerűen dolgoztak, s ahová csak tekintetüket vetették is, ott elnémult a nemzetárulás.

A zászlóalj őrtanyáin — a város centrumaiban, a külső városrészekben és a munkástelepeken — az ébren töltött éjszaka hangos a karhatalom életéből vett történetektől. Felkeres-

tük az egyik őrséget s néhány epizódot jegyeztünk fel a pesti csaták történelméből.

A múlt év novemberében az a hír terjedt el, hogy az oláhok kivonulnak. Egy éjjeli riadóra a karhatalom minden százada összegyűlt a kijelölt épületben. Fölszedték a dobogókat és elővették az elrejtett gépfegyveket, puskákat és kézigránátokat. A tisztek a kevés ujoncot azon egy éjjelen a folyosókon képezték ki a fegyverrel való bánásmódban. Bőrszija nem volt, megtette a spárta is. Másnap reggel aztán csalódottan dugták vissza a felszerelést.

Mikor Horthy Miklós Siófokról feljött Clerkhoz, a zászlóalj nagyon félt, hogy az oláhok elfogják szeretett vezérüket. Megszállták a Károlyi-

palotát s egyik ablakban, mely az Egyetem-utcára nyilott, gépfegyvereket helyeztek el s egész éjjel őrt álltak. Elhatározták, hogy mihelyt egy oláh őrjárat megjelenik, löni fognak. Kedves jelenet volt, amikor a gépfegyvereket zsákokban a palota kertjébe cipelték. Egy parasztember oda-szólt hozzájuk:

— Aztán mi van a zsákokban?

— Döglött kutya, bácsikám.

— No a mindenit, harap még az a kutya! — bökkentette oda mosolyogva az öreg és sokatmondóan sordorintott a bajuszán.

A zászlóalj végezte az Egyetemen a beiratkozók igazolását. Hogy egy-séges megállapodás szerint járjanak el, gyűléseket tartottak. Az izraeli-tákra vonatkozólag hamar megegyeztek, csak a nő-kérdés okozott kis vihart. A zászlóalj ülésain nőhallgatók is vendégszerepeltek s izgatottan hallgatták a sorsukról fejlődő vitákat.

Egyizben *Törös* elnök szónokolt:

— Be kell engednünk a nőket, mert kenyérkeresetre vannak utalva. Mi azt akarjuk, hogy a jövőben ne legyenek erre rászorulva. Ezért úgy fogjuk a kérdést megoldani, hogy ...

Nem fejezhette be a mondatot, mert a hallgatóság kórusban kiáltotta a hölgyek felé:

— Feleségül vesszük őket!

A beszéd abbamaradt. A kérdés el volt döntve s a felvett diákkis-asszonyok boldogan nevettek.

A Magyar Unió bank r.-t. f. hó 25-én tartotta rendes közgyűlését Ráday Ge-deon gróf elnöklete alatt. Gerő Vilmos dr. vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság jelentését. Az intézet 1918. év június havában alakult és az 1919-iki üzl tévvel együtt másfél esztendő eredményéről számolt be. A közgyűlés elha-tározta, hogy az alaptőkét 40 millió ko-ronára emeli fel olyként, hogy 14 mil-lió korona névértékű részvényt a régi részvényeseknek ajánlanak fel és pedig minden három részvényre két új rész-vényt darabonként 600 koronás kurzuson, a fennmaradó ötmillió korona névértékű részvényt pedig egy erre a célra ala-kult konzorcium veszi át. Ilymódon az intézet 40 millió korona alaptőke mel-lett 10 millió korona nyílt tartalékkal fog szerepelni. A közgyűlés további fo-lyamán az igazgatóságba új tagokul be-választották Teleky József grófot és Luczenbacher Rault. A 2,751.016 K 93 f tiszta nyereségből részvényenként 30 korona osztalékot állapítottak meg.

Központi Sajtóvállalat

könyvkereskedésében

Budapest, IV., Duna-utca 6.

(Klotild-palota, a Belvárosi kávéház mellett.)

Kapható:

Legújabb könyvek.

Szépirodalom:

Dickens: Az élet küzdelmei	K 15.—
Herczeg F.: Fekete lovas (kötve)	K 16.—
Herczeg F.: A három testőr	K 16.—
Herczeg F.: Szabolcs házassága	K 25.—
Lendvai: Köszöntő	K 7.—
Pekár: Magyar költők szerelmei	K 80.—
Romain Rolland: Jean Cristphe	
I. A hajnal	K 14.—
II. A virradat	K 14.—
III. Az ifjuság	K 18.—
IV. A lázadás	K 40.—
Remethey Fülepp: Doberdói dáriidókon	K 10.—
Szabó D.: Az elsodort falu	K 80.—
G. H. Wells: Emberek a holdban	K 28.—

Közérdekű művek

Andrássy Gyula: A jövő külpolitikája	K 9.—
Balassa: A cséplőgépek	K 50.—
Gonda B.: Jó modor, jó társaság	K 25.—
Gonda B.: A fiatal lány otthon	K 20.—
Holló: Fejnőtíkor tüdőbetegségei	K 12.—
Szilágyi D.: Beszédei (IV kötet)	K 182.—
Székely: Angol-amerikai társalgási nyelvtan	K 20.—

Gazdasági könyvek:

Horváth: Tyuktenyésztés	K 5.—
Bernátsky: Szőlőművelés	K 18.—
Dörner: Burgonyatermelés	K 80.—
Ignác: Méhészet	K 20.—
Molnár I.: Szőlőművelési kató	K 10.—

Szondolat

Egyetlen keresztény képes hetilap a
„Képes Krónika”
Képel aktuálisak, kiállításuk páratlan,
elbeszélései élvezetesek. — Kérjen mu-
tatóvány számot. — Egyes szám ára 3 K.
Kiadóhivatal: IV., Gerlóczy-u. 11. szám

DOHÁNYPÁC
valódi egyiptomi kapható
**DROGÉRIA, IV., Eskü-ut 5. és HON-
VED DROGÉRIA I., Attila-körút 2.**
100 gr. dohányhoz elegendő próba-
üveg ára 15 kor. és a postakölt-
ség. 1/2 kgr. dohányhoz elegendő
adag ára 35 korona
és a postaköltség.

Brilliánst,
gyöngyöt, aranyat, plati-
nát és ezüstöt horribilis
áron vesznek
Singer Testvérek
VII., Rottenbiller-utca 24.
Telefon József 52-84.

**Érzékeny
és fájós
lábakra**
készít
cipőket
Gerő Adolf Fia
orthopéd cipésmester
Budapest, IV. ker.,
Kossuth Lajos-u. 4
Gipszöntvények
készítése orvosi előírás
szerint.

FOGADJON SZÓT!!
Mosakodjék
**„MADONNA”
SZAPPANNAL.**
RADÓ DROGÉRIA
Budapest, Thököly-ut 7. szám.